

2024-03-11

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: SOCN-2024-00127

Revidering av delegationsordning för socialnämnden

Förslag till beslut

1. Socialnämnden beslutar om revidering av delegationsordning för socialnämnden enligt bilaga 1 till tjänsteskrivelsen den 11 mars 2024.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning av ärendet

Riksdagen har beslutat om lagändringar som syftar till att stärka rättigheterna för barn och vuxna som placeras i skyddat boende. Lagändringarna träder i kraft den 1 april 2024 och berör socialnämndens ansvarsområden. Det finns utifrån nämnda ett behov av revideringar i socialnämndens delegationsordning.

Det har även gjorts en genomgång av övriga delar i socialnämndens delegationsordning och behov av ändringar har identifierats.

Förslagen till ändringar är av redaktionell karaktär i vissa fall och i andra görs materiella ändringar. De materiella ändringarna handlar främst om att insatser med stöd av en ny lag om placering av barn i skyddat boende tillkommer (avsnitt 4.3), att skyddat boende regleras i socialtjänstlagen som en boendeinsats (avsnitt 4.1) samt att det saknas vissa beslut om polisanmälningar för förebyggande av brott och om anmälan när djur far illa (avsnitt 3.3.2). Mindre redaktionella ändringar har gjorts i flera punkter under olika avsnitt.

Ändringarna finns i avsnitt 1, 3, 4 och 5 i delegationsordningen.

Ärendet

Det har upprättats ett förslag på revidering av delegationsordningen för socialnämnden med anledning av att riksdagen har beslutat om en rad lagändringar som träder i kraft den 1 april 2024. Lagändringarna berör till stor del socialnämndens ansvarsområden och syftar till att stärka rättigheterna för barn och vuxna i skyddat boende. Detta genom att bland annat införa nya lagbestämmelser i socialtjänstlagen, SoL, som reglerar skyddat boende som en ny boendeinsats. När beslut fattas med stöd av SoL, är utgångspunkten att samtycke ska inhämtas från vårdnadshavarna för att barnet ska få placeras i skyddat

boende med den utsatta vårdnadshavaren. I de fall samtycke saknas, eller om det kan antas att samtycke saknas, får placering ske med stöd av en ny lag (2024:79) om placering av barn i skyddat boende. Den nya lagen innebär att barn kan placeras tillsammans med vårdnadshavare även om samtycke saknas av den vårdnadshavare som barnet inte placeras med eller om samtycket inte kan anses vara tillförlitligt. I och med behovet av revideringar som en följd av de nya lagbestämmelserna har även en översyn av delegationsordningen genomförts. Följande behov av ändringar har identifierats. Både redaktionella och materiella ändringar föreslås. En redogörelse görs nedan för de punkter som berörs av de föreslagna ändringarna. Ändringarna markeras i gult i bilaga 1. Förslag till reviderad delegationsordning.

Avsnitt 1.1 Lagar

I avsnitt 1.1 anges de lagar som berörs i socialnämndens delegationsordning. Den tillkomna *'lagen (2024:79) om placering av barn på skyddat boende'* är ett nytt ansvarsområde för socialnämnden som kommer att omfattas av socialnämndens delegationsordning. Lagen bör därför infogas under förevarande avsnitt.

Avsnitt 3.2.2 Överklagan

I punkten 3.2.2.3 anges om överklagande och yrkande om inhibition när förvaltningsrätt eller kammarrätt ändrat nämndens beslut och detta beslut ursprungligen fattats av SU eller tjänsteman. Punkten berör även avgivande av yttranden. Ärenden av förevarande slag avser däri angivna lagar. Eftersom den nya *'lagen (2024:79) om placering av barn i skyddat boende'* kommer aktualisera ärenden av nämnda slag föreslås ett tillägg där lagen anges i enlighet med förslaget.

Avsnitt 3.3.2 Polisanmälan

Möjligheten för socialnämnden att anmäla brott till annan myndighet, exempelvis polisen, hänger nära samman med de sekretessbrytande grunder som anges i 10 kap. offentlighets- och sekretesslagen, OSL, och som det också hänvisas till i 12 kap. 10 § SoL.

Den 1 augusti 2020 utvidgades de sekretessbrytande grunderna till att också omfatta förebyggande av brott. Det har även sedan tidigare tillkommit sekretessbrytande grunder som möjliggör för ingripande av djurskyddsskäl när djur far illa. Delegationsordningen tar inte upp alla de situationer som omfattas av de sekretessbrytande grunderna och det behöver därför införas nya punkter som täcker upp också för vissa av dessa situationer. Det införs tre nya punkter som motsvarar 10 kap. 18 a-c §§ OSL. Det gäller beslut om att, i tre olika fall, lämna uppgifter om enskilda till polismyndigheten eller säkerhetspolisen som kan antas förhindra brott och där det inte bedöms vara olämpligt att lämna uppgifterna. Olikheterna i fallen gäller dels åldern hos den enskilde, dels vilken typ av brott det ska röra sig om. Det införs även en punkt som motsvarar 10 kap. 20 a § OSL. Det gäller beslut om att anmäla till Polismyndigheten eller länsstyrelse vid

påträffande av djur som utsätts för vanvård eller misshandel, uppenbart visar symptom på sjukdom eller är allvarligt skadat då bristen inte kan åtgärdas i samråd med den som håller djuret (*"Lex Maja"*).

Som delegat föreslås gruppleddare respektive handläggare inom socialjouren var för sig.

Avsnitt 4.1 Insatser med stöd av SoL

I punkten 4.1.9 anges beslut om bistånd till barn och ungdom i form av placering eller omplacering i a) *familjehem*, b) *stödboende* och c) *hem för vård eller boende*. Det är delegationsförbud för beslut om placering eller omplacering i *familjehem*. I nuvarande delegationsordning saknas en förklaring om att det råder delegationsförbud för beslut av förevarande slag. Det behöver därför föras in ett tillägg som förtydligar delegationsförbudet enligt 10 kap. 4 § SoL för boendeformen.

Punkten 4.1.10 berör ”beslut om bistånd i form av placering i stödboende för barn och unga i åldern 16-20 år. Det finns redan en punkt i delegationsordningen, punkten 4.1.9 b) som gäller för beslut av nämnda slag. Beslut fattas med stöd av samma lagrum och delegat. Det kan skapa förvirring i samband med beslutsfattande. Punkten 4.1.10 bör därför strykas från delegationsordningen.

I lagrummet till punkten 4.1.14 bör 1 st. läggas till eftersom det har tillkommit ett 2 st. i paragrafen, se nedan punkt 4.1.23.

Skyddat boende har under en lång tid erbjudits av socialtjänsten till skydd och stöd för våldsutsatta personer. Regeringen har bedömt att en skyldighet för socialnämnden att vid behov erbjuda den specifika insatsen saknas och att en reglering om att erbjuda skyddat boende som en boendeinsats skulle utgöra ett nytt åliggande för kommunerna och utgör en ambitionshöjning i förhållande till nuvarande förhållanden. I följd därav har skyddat boende reglerats i socialtjänstlagen (2001:453), SoL, som en boendeinsats. Det införs därför en ny punkt 4.1.22 i delegationsordningen som reglerar socialnämndens ansvar för att den som behöver stöd och skydd till följd av hot, våld eller andra övergrepp kan tas emot i ett skyddat boende. När beslut sker med stöd av SoL, är utgångspunkten att samtycke ska inhämtas från båda vårdnadshavarna. Eftersom avsnitt 4.1 avser barn och unga kommer punkten 4.1.22 att beröra vuxna som placeras tillsammans med barn. Insatsen skyddat boende för vuxen behandlas i avsnitt 5 nedan. Det råder inget delegationsförbud för detta beslut. Skyddat boende beviljas för närvarande som en insats med stöd av SoL där gruppleddare respektive handläggare inom socialjouren är beslutsfattare. För att beslutet ska ligga på lägsta effektiva nivå föreslås gruppleddare som delegat.

Socialnämnden ansvarar för att barn som vårdas med stöd av socialtjänstlagen i ett annat hem än det egna, minst en gång var sjätte månad överväga om vården fortfarande behövs

och hur vården bör inriktas och utformas, se 6 kap. 8 § SoL. För att det inte ska råda någon tvekan om att detta också gäller barn som beviljats skyddat boende tillkommer ett nytt stycke i paragrafen. Det införs därför en ny punkt 4.1.23 i delegationsordningen som reglerar socialnämndens skyldighet att överväga barns behov av vård i skyddat boende. Delegationsförbudet i 10 kap. 4 § SoL gäller för beslut enligt 6 kap. 8 § SoL. Detta beslut får alltså endast delegeras till socialutskott vilket är förenligt med vad som föreslås.

Avsnitt 4.3 Insatser med stöd av lag om placering av barn i skyddat boende

Avsnitt 4.3 är nytt och berör insatser som ges med stöd av ny ”lag (2024:79) om placering av barn i skyddat boende”. Det är insatser som faller in under socialnämndens ansvarsområde där samtycke saknas från den vårdnadshavare som barnet inte ska placeras med. Det behöver därför införas nya punkter som omfattar insatserna. En redogörelse görs nedan för de insatser som kan ges med stöd av lagen.

Punkten 4.3.1 anger förutsättningarna för att besluta om en omedelbar insats i form av skyddat boende enligt 4 kap. 1 § lag (2024:79) om placering av barn i skyddat boende, hädanefter benämnd den nya lagen. Det råder delegationsförbud enligt 10 kap. 4 SoL med kompletterande beslutande rätt med stöd av 4 kap. 1 § den nya lagen. Detta beslut får alltså fattas av socialutskottet och när beslut inte kan avvaktas får ordförande eller någon annan ledamot som nämnden utsett bevilja den omedelbara insatsen. Utifrån detta föreslås delegation till socialutskottet med kompletterande beslutanderätt till ordförande, viceordförande eller annan ledamot i socialutskottet som socialnämnden förordnat.

Punkten 4.3.2 avser beslut om att den omedelbara insatsen i form av skyddat boende ska upphöra. Beslutet fattas med stöd av 4 kap. 8 § i den nya lagen. En insats ska inte behöva gälla längre än vad som är nödvändigt. Om omständigheterna är sådana att det inte finns skäl för en omedelbar insats ska ett beslut om att den ska upphöra fattas snarast möjligt. Det råder inget delegationsförbud för beslutet. Utifrån att beslut om omedelbar insats beslutas av socialutskottet är det lämpligt att socialutskottet även föreslås att fatta beslut om upphörande av insatsen.

Punkten 4.3.3 behandlar begäran om förlängning av utredningstid hos förvaltningsrätten med stöd av 4 kap. 6 § 2 st. den nya lagen. En förlängning kan komma i fråga om det från barnets synpunkt eller av rättssäkerhetsskäl bedöms finnas ett starkt behov av att komplettera det befintliga utredningsunderlaget innan ansökan görs. Det råder inget delegationsförbud för beslutet. För att beslutet ska ligga på lägsta effektiva nivå föreslås gruppleddare som delegat.

Punkten 4.3.4 avser beslut om att ansöka hos förvaltningsrätten om placering av barn i skyddat boende enligt 3 kap. 3 § den nya lagen. Det råder delegationsförbud för beslutet enligt 10 kap. 4 § SoL. Detta beslut får alltså endast delegeras till socialutskott, vilket är förenligt med vad som föreslås.

Punkten 4.3.5 gäller beslut om var barnet ska placeras och var insatsen i övrigt ska genomföras enligt 5 kap. 1 § den nya lagen. Det råder delegationsförbud enligt 10 kap. 4 SoL med kompletterande beslutande rätt med stöd av 5 kap. 1 § den nya lagen. Detta beslut får alltså fattas av socialutskottet och när beslut inte kan avvaktas får ordförande eller någon annan ledamot som nämnden utsett bevilja den omedelbara insatsen. Utifrån detta föreslås delegation till socialutskottet med kompletterande beslutanderätt till ordförande, viceordförande eller annan ledamot i socialutskottet som socialnämnden förordnat.

Punkten 4.3.6 anger om socialnämndens ansvar att fortlöpande överväga om insatsen skyddat boende ska fortsätta med stöd av 5 kap. 3 § den nya lagen. Det råder delegationsförbud för beslutet enligt 10 kap. 4 § SoL för övervägande. Detta beslut får alltså endast delegeras till socialutskott, vilket är förenligt med vad som föreslås.

Punkten 4.3.7 avser beslut om hemlighållande av vistelseort för den vårdnadshavare som barnet inte placeras tillsammans med enligt 5 kap. 4 § 1 st. 1p. den nya lagen. Det gäller även när beslut inte kan avvaktas enligt 5 kap. 5 § samma lag. Av lagrummen framgår att socialnämnden fattar beslut i ärenden som inte är av brådskande karaktär. I brådskande ärenden är det socialnämndens ordförande, eller någon annan ledamot som nämnden har utsett att besluta i fråga. Delegat i brådskande ärenden föreslås till socialnämndens ordförande, eller vid förhinder för denne, 1:e vice eller 2:e vice ordförande i socialnämnden.

Punkten 4.3.8 avser beslut om hur barnets umgänge med den vårdnadshavare som barnet inte är placerad med ska utövas med stöd av 5 kap. 4 § 1 st. 2p. den nya lagen. Det gäller även när beslut inte kan avvaktas enligt 5 kap. 5 § samma lag. Av lagrummen framgår att socialnämnden fattar beslut i ärenden som inte är av brådskande karaktär. I brådskande ärenden är det socialnämndens ordförande eller någon annan ledamot som nämnden har utsett att besluta i fråga. Delegat i brådskande ärenden föreslås till socialnämndens ordförande, eller vid förhinder för denne, 1:e vice eller 2:e vice ordförande i socialnämnden.

Punkten 4.3.9 anger socialnämndens ansvar för att fortlöpande överväga om ett beslut om hemlighållande av vistelseort umgängesbegränsning fortfarande behövs enligt 5 kap. 6 § den nya lagen. Beslut om hemlighållande av vistelseort och umgängesbegränsning ska inte bestå mer än nödvändigt. Socialnämnden ska överväga minst en gång var sjätte månad om ett beslut om hemlighållande av vistelseort eller umgängesbegränsning fortfarande behövs. Det råder delegationsförbud för beslutet enligt 10 kap. 4 § SoL för övervägande. Detta beslut får alltså endast delegeras till socialutskott, vilket är förenligt med vad som föreslås.

Punkten 4.3.10 anger om avvisande av framställning från vårdnadshavare om att beslut om hemlighållande av vistelseort eller umgängesbegränsning ska upphöra enligt 5 kap. 7 § den nya lagen. Bestämmelsen innebär en begränsning av möjligheten för den vårdnadshavare som barnet inte är placerat tillsammans med att få en begäran om att ett beslut om hemlighållande av vistelseort eller om umgängesbegränsning ska ändras eller upphöra prövad. Det råder inget delegationsförbud för beslutet. Utifrån att beslut om hemlighållande av vistelseort eller umgängesbegränsning beslutas av socialutskottet är det lämpligt att socialutskottet även föreslås att fatta beslut om avvisande vid framställning från vårdnadshavare om upphörande av nämnda insatser.

Punkten 4.3.11 gäller beslut om upphörande av skyddat boende med stöd av 7 kap. 1 § 1 st. den nya lagen. En placering i skyddat boende ska inte pågå längre tid än vad som är nödvändigt med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet. När det inte längre finns skäl för insatsen ska beslut fattas om att den ska upphöra. Det råder delegationsförbud för beslutet enligt 10 kap. 4 § SoL för beslut om upphörande av insats. Detta beslut får alltså endast delegeras till socialutskott, vilket är förenligt med vad som föreslås.

Punkten 4.3.12 anger om avvisande av framställning från vårdnadshavare om att insatsen skyddat boende ska upphöra enligt 7 kap. 2 § den nya lagen. Bestämmelsen innebär en begränsning av möjligheten för den vårdnadshavare som barnet inte är placerat tillsammans med att få en begäran om att insatsen ska upphöra prövad. Det råder inget delegationsförbud för beslutet. Utifrån att beslut om skyddat boende beslutas av socialutskottet är det lämpligt att socialutskottet även föreslås att fatta beslut om avvisande vid framställning från vårdnadshavare om upphörande av insatsen.

Punkten 4.3.13 avser begäran om polishandräckning för att genomföra beslut om skyddat boende eller en omedelbar sådan insats med stöd av 8 kap. 7 § den nya lagen. Det råder delegationsförbud enligt 10 kap. 4 SoL med kompletterande beslutande rätt med stöd av 8 kap. 7 § den nya lagen. Detta beslut får alltså fattas av socialutskottet eller någon ledamot eller tjänsteperson som nämnden har utsett att genomföra beslut om skyddat boende eller om en omedelbara sådan insats med stöd av lagen. Utifrån detta föreslås delegation till socialutskottet med kompletterande beslutanderätt till ordförande, viceordförande eller annan ledamot i socialutskottet som socialnämnden förordnat, gruppchef, gruppleddare och handläggare i socialjouren.

Avsnitt 5.1.2. Övrigt bistånd med stöd av SoL

Punkten 5.1.2.6 har fått en ny lydelse i syfte att förtydliga att ärendet avser beslut om placering i skyddat boende för vuxen.

Lagrum och delegat ska kvarstå oförändrat.

Efter revidering får punkten 5.1.2.6 följande lydelse.

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat
6.	Beslut om placering i skyddat boende enligt 6 kap. 1 a § SoL för vuxen	4 kap. 1 § SoL	Gruppledare, handläggare inom socialjouren

Ekonomiska konsekvenser

Förslag till beslut innebär inga direkta ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

De nya lagarna kommer att få genomgående positiva konsekvenser för barnets rättigheter eftersom de stärker synen på barnet som rättssubjekt och rättighetsbärare samt möjliggör tidiga insatser för att motverka våldets negativa effekter för barn och främjar deras fysiska samt psykiska hälsa på såväl kort som lång sikt.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse daterad den 11 mars 2024

Bilaga 1. Förslag till reviderad delegationsordning

Karin Kollberg
Social- och äldredirektör
Stadsledningskontoret

Gabriel Boulos
Kommunjurist
Juridik och kanslistaben